

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 március Képzőművészet

Kürti Emese: A gyöngék háborúja

Kaszás Tamás a kétezer utáni évek trend- és társadalomérzékeny kurátorai számára az ideális kortárs művészt testesítette meg: kellően fiatal, kellően politikus és kellően szerény. Már az egyetem alatt rendszeres kiállító volt, a későbbiekben pedig a Ludwig Múzeumtól az Isztambuli Biennáléig lehetett látni jellegzetes, installációs gondolkodásának produktumait.

Kompatibilitása a pillanatnyi kurátori tendenciákkal tehát meglehetősen egyértelmű, ugyanakkor Kaszást sem kezdő korában, sem most nem befolyásolja a kurátori akarát. Pontosan arra halad, amerre belső művészi dinamikája viszi, és ha világszemléletének ökológikus komponense épp aggodalmas hangsúlyokat ölt, akkor a politikai szimbólumok helyett növényinstallációval tölti meg a kiállítóteret.

Kaszás amúgy folyamatokban gondolkodó művész, amelyekhez az installáció műfaja biztosítja a jellegzetes (technikai) keretet. Az iskolai hirdetőkre emlékeztető, jellegzetes, fenyőlécekből ácsolt hordozóra applikálja régebbi és újabb, gyűjteményszerű koherenciájú műhalmazait. Papíralapú, grafikus műveire éppúgy a gondos takarékoság jellemző, mint egész, természetes hulladékanyagokat, talált tárgyakat, olcsó materiákat felhasználó tevékenységére. A bárki számára elérhető, újrahasznosított eszközök művészetbe való beemelése mögött következetes környezettudatos gondolkodás áll, amely érdekében az utóbbi időben a politikai cselekvésből származó agitatív gesztusokat alkalmazza. Korábban használt politikai eszköztára (például a parasztság forradalmi fegyvere, a kiegyenesített kasza) és az agitációs nyelv tehát egy harcosabb, környezetmentő magatartás ösztönzését szolgálja.

A környezeti terhelést (személyében is) minimalizáló művész úgy él, ahogy beszél: Horányban, növényeket természetve és a társadalmi-ökológiai katasztrófa túlélése érdekében rég elfelejtett természeti praktikákat idéz föl. Loránt Anikóval két évvel ezelőtt Ínségeledek címmel „köztéri ismeretterjesztő kabinetet” hoztak létre Székesfehérváron, vagyis egy használaton kívüli kirakatot rendeztek be olyan ehető növényekkel, amelyeket a népi tudás katasztrófahelyzetben vetett be. Az ínségeledek (Kaszáséknál az akácvirág meg a csalán, Háromszéken tatárjáráskor a megőrölt mogyorórügy) fogalmának használata arra utal, hogy a hangsúly a politikai cselekvés értelmében és értelmességében való hitről a túlélés érdekében felfrissített népi tudomány pragmatizmusára tevődött át. Kaszás művei a modern ember, egyben a civilizáció kudarcát ismerik be, amelyet csak a civilizáción kívüli, enyhén spirituális módszerek alkalmazása írhatja fölül.

Van ebben az attitűdben valami ismerős, amit Kaszás maga tár föl a Platán Galériában látható kiállításán. Egy sarokban Erdély Miklósnak a Rőzse, a tüzelőanyagok proletárja (1972) című installációját rekonstruálja, miáltal megjelenik a kiállításban a magyar avantgárd jellegzetes teozofikus karaktere, amely az életmódreformot spirituális-misztikus, természetel összekapcsoló köntösbe öltözteti. Kaszás az olaj- és vízhiány esetén fellépő kríziscselekvés érdekében agitáló plakátjai pragmatizmusukban túllépnek ugyan a hatvanas-hetvenes évek inkább bújtatott öko-szemléletmódján, de organikus kapcsolatban vannak vele, és ráadásul az

Ősavantgárd életmódreformjához is sok közülük van. A Platán Galériában, innen továbbhaladva, egy szituációs játék eredményei láthatók: az összeomlást követően létrejövő tárgyi kultúra, „pán-periféria tárgyeleméi” realizálódnak egy fiktív, minimális eszközhasználatra utalt közösség által. Ebben a civilizáció utáni világban Kaszás a perifériák túlélésének optimizmusát hirdeti: a gyöngék háborúja ez, melyben – váratlan fordulattal – nem az erősek győznek.

[Tetszik](#)

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Kürti Emese: Karácsonyi László műveiről** A Képzőművészeti Egyetem vizsgabizottsága elkerekedett szemmel figyelte, ahogy a 2003-as...
2. **Kürti Emese: Borsos Lőrinc munkáiról** Néhány nappal ezelőtt az Országház kupoladobja egészen beomlott a lanterna...
3. **Kürti Emese: Kritikus gépek** Lakner Antal műveinek meghatározására a „munkaeszköz” kifejezést használja. Ezzel a...
4. **Kürti Emese: Halász Péter Tamás munkáiról** Kevésbé ismert tény, hogy valamikor az 1950-es években föltalálták az...
5. **Kürti Emese: Ember, adószámmal – Gerber Pál** 1994-ben a budapesti 4-es buszon ez a felirat járta a...

Cimkék: **Kürti Emese**